

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 44/23

העותר: עו"ד שחר בן מאיר

נגד

המשיבים: 1. הליכוד – תנועה לאומית ליברלית

2. ראש הממשלה, בנימין נתניהו

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17 ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

בשם העותר: בעצמו

בשם המשיבים: עו"ד אבי הלוי; עו"ד שמואל תמיר

החלטה

1. מונחת לפניי עתירה שהוגשה היום, בעקבות הצגת סקר מטעם המשיבים. עולה כי היום, החל משעות אחר-הצהריים, החלו המשיבים להעביר הודעות מוקלטות לבוחרים, באמצעות שיחות טלפון. הודעות אלו הכילו התייחסות לסקרים.

בעניין פרסום ושידור סקר היום – יום לפני מועד הבחירות – הדין ברור. סעיף 16 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשכ"ט-1959 (להלן: החוק), קובע הוראות שונות בעניין פרסום ושידור סקרים. בינהן קובע סעיף 16(ח) כדלהלן:

"בתקופה שתחילתה בתום יום שישי שלפני פתיחת הקלפיות והמסתיימת במועד סגירת הקלפיות, לא ישדר ולא יפרסם אדם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות שלא שודרו או פורסמו בכתב לציבור לפני תחילתה של התקופה האמורה. המשדר או המפרסם בתקופה האמורה על תוצאותיו של סקר בחירות ששודרו או פורסמו לפני תחילתה של אותה תקופה, יציין בהבלטה שהסקר אינו עדכני

עמוד 1 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום.

מהוראה זו עולה כי במועד בו אנו מצויים, אין לשדר ואין לפרסם, בכל כלי תקשורת – לרבות באמצעות שיחות טלפון, על תוצאות של סקר בחירות שלא דווח עליו לפני המועד הנקוב בסעיף. עוד קובע הסעיף כי ככל שמדווחים על סקר קודם, יש לציין לצידו, בהבלטה, כי הסקר "אינו עדכני ואין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה או עמדות של הציבור ביום השידור או הפרסום". יש אפוא כללים המגבילים סקרים חדשים וסקרים ישנים. אלא ששידור הסקרים על-ידי המשיבים אינו עומד בהגבלות שהוצבו באופן מפורש על-ידי המחוקק.

2. המשיבים טוענים כי הסעיף מגביל רק את האפשרות לפרסם סקר בכתב, וכי ניתן להפיץ בטלפון סקרים ללא כל הגבלה המנויה בסעיף 16ה(ח) לחוק. אלא שפרשנות זו אינה מתיישבת עם הוראות החוק. לשון סעיף 16ה(ח) לחוק קובעת כי "לא ישדר ולא יפרסם אדם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות". ההוראה מתייחסת אפוא לשתי אפשרויות של הפצת הסקר – "לא ישדר" ו-"לא יפרסם". ביחס לאפשרות הראשונה ("ישדר"), הכוונה היא לשידור בכל מיני אמצעים ובכל מיני דרכים, ולא דווקא בכתב; בעוד שביחס לאפשרות השנייה ("יפרסם") הכוונה היא לשידור בכתב. ניתן להבין זאת מן ההקשר של החוק עצמו, המתייחס ל"שידור" במגוון אמצעים, לרבות בהקשר של שידורי רדיו, שבהם ברור שאין רלוונטיות לדרישת הכתב (סעיף 15 לחוק). עוד ניתן להבין זאת מן הסעיף עצמו (סעיף 16ה), בו מוגדרים שני מונחים נפרדים "משדר לציבור" ו-"מפרסם לציבור בכתב". ניתן לראות אפוא כי ההתייחסות לפרסום שלובה בסעיף ההגדרות יחד עם דרישת הכתב, בעוד שההתייחסות לשידור אינה מתייחסת לכך. נראה אפוא כי לשון הסעיף מבחינה באופן ברור בין "שידור" ל"פרסום" לעניין דרישת הכתב, ודורשת כי הן שידור שלא נעשה בכתב, והן פרסום שנעשה בכתב – יעמדו בכללים שפורטו לעיל. עוד יצוין כי הפרשנות לפיה ניתן לעקוף איסור הוראות החוק בעניין סקרים, בדרך של ביצוע שיחות טלפון לאלפי מצביעים, עומדת בניגוד לתכלית החוק (לעניין תכלית החוק עיינו בתב"כ 27/21 עלה ירוק נ' ידיעות אחרונות ואח', פסקה 54 (16.02.2019)). הקו שנקבע לגבי הסקר האחרון שניתן להפיץ לפני מועד הבחירות, נועד לאפשר לבוחר להחליט סופית, בינו ובין עצמו, על הרשימה שלה הוא רוצה להצביע. לכן יש להקפיד כי אף אם מתייחסים לסקר קודם, והעניין לא הובהר על-ידי המשיבה אם אכן בסקר קודם מדובר, יש להודיע כי הסקר אינו מעודכן וכי אין ללמוד ממנו.

יש להקפיד על הוראות ברורות של הדין ביחס לפרסום ושידור סקרים בתקופה זו. יוזכר כי הפרת ההוראה האמורה עלולה לגרור סנקציה פלילית. הוראות אלו אינן חדשות, אלא מושרשות היטב בנוף של דיני הבחירות וידועות לעוסקים במלאכה.

העתירה מתקבלת. הריני מורה כי המשיבים יחדלו משידור הסקרים האמורים. כן יישאו בהוצאות העותר על סך 5,000 ש"ח.

ניתנה היום ה' באדר התש"ף (1.3.2020).

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23